

**Leidschendam-
Voorburg**

Aan de raad van de gemeente
LEIDSCHENDAM-VOORBURG

Datum 09 mei 2023

Nummer 3329

Onderwerp Raadsbrief voortgang jongerenparticipatie

Portefeuillehouder Wethouder Belt

1. Aanleiding

In deze raadsbrief neemt het college de raad mee in de stand van zaken jongerenparticipatie.

2. Inhoudelijke uiteenzetting

Het organiseren van betrokkenheid van inwoners, ondernemers en organisaties bij plannen en beleid, dat is een praktijk die sinds jaar en dag al bestaat bij onze gemeente. De gemeente doet continu ervaring op hoe participatie te organiseren, hoe doelgroepen te bereiken, welke opzet werkt en welke niet. Daarbij volgt het college ook wat er gebeurt bij andere gemeenten en overheden. Met kennis en ervaring van binnen en buiten Leidschendam-Voorburg zet het college participatie steeds effectiever in.

Het college wil de komende jaren de inzet op participatie intensiveren, want het college heeft de overtuiging dat participatie loont. De inbreng van inwoners, ondernemers en organisatie in beleid en plannen van de gemeente helpt om Leidschendam, Voorburg en Stompwijk beter te maken. Het college wil dat de lokale bevolking makkelijker bij de gemeente terecht kan met haar initiatieven, ideeën, vragen en aandachtspunten. Het credo daarbij is: 'doen, durven, doorgaan.'

In mei 2021 stelde de Raad afspraken voor participatie vast, waaronder een afwegingskader en participatiekompas (Raadsbesluit 2229). In december 2022 informeerde het college de Raad over de ambities en werkwijze voor participatie in de komende jaren (Raadsbrief 3024). De ontwikkeling van de Participatieverordening is voor dit jaar de blikvanger in het versterken van de lokale participatie. Daarnaast wil het college speciale aandacht besteden aan participatie van jongeren.

Jongerenparticipatie

Blik op jongeren

Jongeren zijn de huidige en toekomstige inwoners. Juist bij gesprekken over de toekomst van Leidschendam-Voorburg en de wereld om ons heen is de stem van jongeren van groot belang. Zij brengen vaak vernieuwende en frisse ideeën mee. Jongeren verdienen nadrukkelijk een plek in participatie.

Het college wil werk maken van jongerenparticipatie en wil dit pragmatisch aanpakken. Dat betekent dat het college al doende wil leren van diverse manieren van participeren: wat slaat aan, welke onderwerpen of invulling hebben belangstelling onder jongeren, welke onderwerpen lenen zich voor participatie van jongeren? Daarbij zien wij ook een nadrukkelijke rol voor de raad om de stem van jongeren te laten doorklinken.

Het college heeft de afgelopen tijd verschillende gesprekken gehouden met leerlingenraden, schoolklassen en jongerenorganisaties. Ook is een jongerenparticipatie-evenement vanuit de VNG bezocht. Hierin werd het beeld bevestigd van een gemêleerde groep met uiteenlopende wensen en behoeften. 'De jongere' bestaat niet. Zij hebben allemaal verschillende behoeften, achtergronden en leefwerelden. En een jongere van 14 jaar vindt andere zaken belangrijk dan een van 21 jaar. Toch zijn er ook overeenkomsten. Voor jongeren zijn onderwerpen als onderwijs, sport, ontmoetingsplekken en uitgaansvoorzieningen van belang. Net zoals betaalbare starterswoningen. Jongeren begeven zich relatief vaak in de openbare ruimte en uit onderzoek blijkt dat zij vaker dichtbij huis recreëren en gebruik maken van de faciliteiten binnen de gemeente.

Jongeren betrekken: hoe doet de gemeente dat nu?

De afgelopen jaren zijn al enkele stappen gezet op het vlak van jongerenparticipatie. De gemeente probeert jongeren te betrekken bij actuele vraagstukken die nu en voor de toekomst belangrijk zijn. Enerzijds worden jongeren betrokken op beleidsthema's via onder andere: subsidietafels, platform Economie Onderwijs Arbeidsmarkt (EOA), de Lokale Educatieve Agenda (LEA). En anderzijds bij programma's en projecten. Bijvoorbeeld de ontwikkeling van de nieuwe bibliotheek in Leidschendam, maar zeker ook zeer recente voorbeelden van jongerenparticipatie, zoals:

- Woningbouwopgave Flexwonen: leerlingen van Veurs gingen aan de slag met de opdracht van het plaatsen van flexwoningen in een buurt. Zij hebben gekeken naar de complexiteit, de ruimte, de aansluitingen op energiebronnen en water en wat het beste past in een buurt. Met mooie maquettes hebben ze hun plan gepresenteerd aan de wethouder wonen.
- Communicatie over het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid: er is voor gekozen om twee jongeren in beeld te brengen als reporter. Achterliggende gedachte was dat de jongeren vragen stellen over verduurzaming omdat dit heel bepalend is voor hun toekomst en dit mee te nemen in het programma.

- CID Binckhorst traject/ YUS
Buurtonderzoek Voorburg-West: in een buurtonderzoek onder jongeren zijn wensen en zorgen voor de kwaliteit van de leefomgeving opgehaald. De uitkomsten worden meegenomen in de uitwerking van de ruimtelijke plannen in Voorburg-West.

Voor een completer beeld is als bijlage een overzicht en participatiekompas van jeugd- en jongerenactiviteiten vanaf 2022 opgenomen.

Jongeren worden op dit moment bij veel ontwikkelingen betrokken maar het college is met de raad van mening dat dit beter kan worden geborgd.

Jongerenparticipatie: actief en pragmatisch aan de slag

Uit onderzoek en ook de genoemde gesprekken die het college heeft gehouden blijkt dat participatie vooral moet aansluiten bij de leefwereld van jongeren: de onderwerpen moeten hen aanspreken en de participatie moet laagdrempelig zijn. Geen lange vergaderingen, wel de mogelijkheid van online deelnemen. Niet teveel, maar wel effectief en efficiënt. Zij moeten zelf gemotiveerd zijn aan de slag te gaan en er moet aandacht zijn voor verschillende achtergronden. En vooral niet een programma met volwassenen die iets van jongeren(participatie) vinden. Zoals benoemd in het manifest; 'praat met ons, niet over ons'.

Als er vanuit dit principe en de gevoerde gesprekken gekeken wordt naar een 'jongerenraad' dan lijkt dit in eerste instantie nog te formeel en niet breed gedragen. Het college ziet het eerder als resultaat vanuit een jongerenparticipatie-proces dat moet worden ontdekt met lokale jongeren dan iets wat nu aan de voorkant wordt opgelegd. Dat proces wordt opgestart door het organiseren van verschillende vormen van gesprek met jongeren. Het college ziet de komende tijd daarom vooral in op het intensiveren van het gesprek op een informele en pragmatische manier met jongeren. Het gaat dan in de kern om twee hoofdlijnen:

1. Het betrekken van jongeren vanuit verschillende achtergronden bij gemeentelijke initiatieven (beleid en projecten).
2. Jongeren de mogelijkheid geven hun ideeën, wensen en aandachtspunten goed voor het voetlicht te brengen en daar als gemeente actief op in te spelen (overheidsparticipatie).

Met name op het tweede punt liggen uitdagingen. Uit de gesprekken die de afgelopen maanden gevoerd zijn met jongeren, blijkt dat jongeren zich vaak niet genoeg gehoord voelen en zoeken waar ze met hun ideeën, aandachtspunten terecht kunnen. Daarbij wordt opgemerkt dat er in de gesprekken een nauwe verwevenheid is met onderwijs en jeugdzorg.

Wat gaat het college concreet doen?

Dit jaar zet het college actief in op het verder ontdekken en inbedden van jongerenparticipatie. Door een aantal concrete acties die hieronder toegelicht worden. Dit ziet het college als een lerend en ontwikkelproces waarbij de inzet zeker is maar de uitkomst allerminst. Wat aanslaat, daar gaan de gemeente en jongeren mee door. Wat niet aanslaat, niet. Belangrijke vragen om te ontdekken zijn:

- Hoe willen jongeren betrokken worden bij ontwikkelingen in onze gemeente?
- Hoe willen jongeren hun ideeën, wensen en betrokkenheid naar voren brengen?
- Welke wensen / behoeften leven er?

Capaciteit voor- en inbedding van jongerenparticipatie

Het college zet dit jaar actief in op het verder ontwikkelen van het participatiebeleid en inbedden in de organisatie. Jongerenparticipatie heeft daar een prominente positie in. Er is er capaciteit vrijgemaakt om aan de slag te gaan met het uitvoeren van het participatiebeleid. In de kadernota is dit verder uitgewerkt.

Blijvende aandacht voor jongerenparticipatie

Leidschendam-Voorburg ondertekent het manifest #mijnstemtelt vanuit VNG. Dit manifest helpt de beweging van jongerenparticipatie op gang te brengen. Dat kent vier niveaus; meepraten, meewerken, meebeslissen en mogelijk maken.

Jongerenbehoeften en -participatie verankeren in beleid en werkwijzen

In de participatieverordening kan het principe zoals genoemd in het manifest #mijnstemtelt worden verankerd in het instrumentarium. Nader geconcretiseerd en vastgelegd kan worden de participatie van jongeren op beleid dat hen raakt en de uitvoering van dat beleid. Niet alleen vanuit de gemeente doen jongeren mee aan vraagstukken. Dit wordt ook verwacht bij ruimtelijke projecten van derden.

Jongerenparticipatie verstevigen in projecten en beleid

De inzet is om jongerenparticipatie te verstevigen bij lopende (participatie)projecten en beleid. Denk daarbij aan de ontwikkeling van de Omgevingsvisie, Cultuurvisie en andere beleidsterreinen die thema's bevatten die voor jongeren in het kader van vrijetijdsvoorziening belangrijk zijn zoals spelen, sporten, ontmoeten en recreatie.

Vragen, wensen, ideeën en aandachtspunten van jongeren op tafel

Alleen door het gesprek te voeren met jongeren krijgt de gemeente inzicht in de wensen, ideeën en aandachtspunten van deze groep. Het college zette daar de afgelopen maanden extra inzet op, blijft dat doen en ziet daarin ook een rol voor de raad. De meest in het oog springende acties, zijn de volgende vier.

- *Informeel het gesprek aangaan met jongeren: op scholen, bij verenigingen en op het raadhuis*

De afgelopen maanden is dit al ingezet. Onder andere door bezoeken aan diverse leerlingenraden. Dit wordt gecontinueerd. Daarnaast wordt er gestart, in lijn met de gedachte van een kindervragenuur uit de motie, met een informeel inloophmoment / ontmoetingsmoment dat tweemaandelijks op een middag wordt georganiseerd op wisselende plekken in de gemeente. Dat kan zijn het laten aansluiten bij een informeel college maar ook inloophmomenten van de gebiedsregisseur en wethouder(s) op scholen en buurthuizen. En tevens een hechtere samenwerking met de adviesraad sociaal domein en adviesraad Stompwijk specifiek over jongerenparticipatie.

- *Jong LV in gesprek: Jongerensessies/ jongerenbeweging*
Eind juni wordt samen met Epic Youth een eerste 'Jong LV in gesprek' georganiseerd. Hier kunnen jongeren specifieke onderwerpen agenderen, in gesprek gaan hierover en het gesprek aangaan over gewenste manieren van jongerenparticipatie. Alsmede de vorm van vervolg sessies. In verband met de toetsweek en herkansingen wordt samen met jongeren gezocht naar een passend moment. Beoogde deelnemers zijn een afvaardiging van de leerlingenraden, jongeren van de jongerenraden (zoals Epic Youth en Blockjam), organisaties, ambtenaren en raadsleden. Belangrijk aandachtspunt hierbij (en ook de andere gesprek momenten) is ook de individuele, niet georganiseerde jongeren te bereiken.
De input voor de sessie bestaat uit de al lopende acties, inclusief het manifest #mijnstemtelt en de eerder opgehaalde input van de bezoeken aan de leerlingenraden en het jongerenparticipatie-evenement vanuit de VNG.
- *Jongeren in contact met de raad en kennismaking met democratie*
Het college heeft vanuit het coalitieakkoord de ambitie om een programma te ontwikkelen waarbij alle scholen op bezoek kunnen komen bij de gemeenteraad. Dit wordt samen met de griffie opgepakt en voorbereid. Doel is een representatieve vertegenwoordiging van jongeren in onze gemeente te interesseren voor lokale democratie. Dit wordt samen met de griffie opgepakt en voorbereid. Daarbij wordt gedacht aan onder andere ProDemos of Tienskip. Een te overwegen onderdeel daarnaast is het Jongeren- en kindervragenuur zoals de Tweede Kamer en onder andere de gemeente Amsterdam, Apeldoorn en Roermond hebben.
- *Dienstverlening, communicatie en bereikbaarheid gemeente beter aansluiten op jongeren*
Op basis van de gesprekken en bijeenkomsten trekt het college lering hoe onze dienstverlening en communicatie beter op jongeren kunnen worden aangesloten zodat wensen, ideeën en aandachtspunten kunnen landen.

Werk in uitvoering

Het komende jaar wordt jongerenparticipatie in Leidschendam-Voorburg verder ontwikkeld. College en organisatie gaan actief en pragmatisch aan de slag. Dat is continu werk in uitvoering.

Zoals eerder benoemd zien wij echter nadrukkelijk ook dat de raad hier een rol bij heeft. Wij nodigen de raad dan uit om deel te nemen aan gespreksmomenten zoals 'Jong LV in gesprek'.

Daarnaast adviseren wij u ook om ook naar aanleiding van deze brief actief met elkaar in gesprek te gaan hoe de rol van de raad eruit ziet bij jongerenparticipatie. En bijvoorbeeld jongeren te enthousiasmeren voor de democratie en hoe de stem van de verschillende jongeren via u doorklinkt in de raad.

Tot slot, aan het eind van 2023 ontvangt de raad een beknopt jongerenparticipatieverslag met de uitkomsten van de informele bijeenkomsten, de inloopmiddagen c.q. ontmoetingsmomenten in de wijk, de initiatieven die daaruit zijn ontstaan en een evaluatie van de informele bijeenkomsten en de informele ontmoetingsmomenten.

burgemeester en wethouders van Leidschendam-Voorburg,

B.C.F. Nederpel
wnd. secretaris

M.W. Vroom
burgemeester

Bijlage behorende bij deze raadsbrief:

Dossiernummer	Bestandsnaam
---------------	--------------

3329 Bijlage 1	Overzicht jeugdparticipatie
----------------	-----------------------------

3329 Bijlage 2	Manifest #mijnstemtelt
----------------	------------------------

3329 Bijlage 3	Motie "kindervragenuur en jongerenraad"
----------------	---

Datum 9 mei 2023

Nummer 3329

Pagina 7/7